

dr. Romana Jordan Cizelj je zaključke mednarodne podnebne konference v Kopenhagnu strnila v zadnji zapis (komentarje na zapis lahko objavite >>> [tukaj](#)):

Upanje umre zadnje

20. 12. 2009, Kopenhagen

"Upanje umre zadnje." Da, verjamem, da je resničen konec šele takrat, ko ni več upanja. S tega stališča Koebenhavnski sporazum le ni polomija, saj nam dovoljuje upati. Je pa mnogo manj od tega, kar bi pregrevala se Zemlja ta trenutek potrebovala.

Po treh letih dela strokovnih skupin ter dveh tednih pogajanj se je Koebenhavn v petek prebudil v dan, ko je moralo biti jasneje odločeno, kdo in kako resno se bo lotil znižanja izpustov toplogrednih plinov. Kako polni upanja smo pričakovali govor kitajskega premiera in ameriškega predsednika! Evropski paviljon je bil nabito poln, pred zasloni, ki so neposredno prenašali plenarno zasedanje, ni bilo niti enega praznega prostora. Zasedeni so bili vsi stoli in tudi ves prostor po tleh. Pozorno smo poslušali kitajskega premiera Wen Jiabaa, brazilskega predsednika Luiza Inacia Lula da Silva in ameriškega predsednika Baracka Obamo. Kako zelo smo si želeli, da bi tudi s kitajske in z ameriške strani slišali podobno sporočilo, kot je bilo poslano iz Brazilijske: »Naredili smo že veliko, a pripravljeni smo storiti še več!« Po govoru voditeljev dveh držav, ki sta največji svetovni onesnaževalki toplogrednih plinov, je bilo razpoloženje na konferenci turobno. Tipičen odziv je bil: »Ne morem reči, da sem razočaran(-a), saj ZDA in Kitajska že ves čas sporočata, da nista pripravljeni na ambiciozen in zavezujoč dogovor. A želim si več!« Edina novost, ki smo jo slišali od ameriškega predsednika, je bila, da so pripravljeni sprostiti finančna sredstva za države v razvoju že v letih 2010 do 2012. Sledile so ure predvsem bilateralnih pogajanj in po hudih porodnih krčih se je rodil Koebenhavnski sporazum. Novorojenec se bo moral hitro razvijati in že v naslednjem letu precej zrasti. In kakšen je prijel na svet?

Koebenhavnski sporazum je politični dokument, brez kakršnih koli referenc na pravno zavezujoč dokument. Svetovni voditelji so se uspeli dogovoriti, da je največje še dopustno povečanje globalne temperature 2 0C. Strinjajo se tudi, da je osnova za ukrepanje 4. poročilo IPCC. Ker pa znanstveniki ugotavljajo, da so bile njihove ocene in njihovi modeli zelo konzervativni in so v resnici posledice globalnega segrevanja mnogo večje, bo leta 2015

narejena ocena izvajanja ukrepov ter bo preučena zahteva, da bi bilo najvišje še dopustno zvišanje globalne temperature 1,5 0C. To so si želele predvsem male otoške države.

Svetovni voditelji so se tudi sporazumeli, da bo za izpolnitev cilja potrebno veliko zmanjšanje emisij kolikor je mogoče hitro. Žal ni nobenih številskih zavez, niti glede količine zmanjšanja izpustov niti glede letnice, do kdaj naj bi bili zmanjšani. Razvite države morajo do 31. 1. 2010 pripraviti cilje za zmanjšanje emisij, države v razvoju pa morajo do takrat pripraviti načrt ukrepov za zmanjšanje emisij. Najmanj razvite države in otoške razvijajoče se države lahko uvedejo ukrepe prostovoljno. Za EU in njen razvoj v socialno tržno trajnostno gospodarstvo je izredno pomembno, da so bremena med državami razdeljena tako, da omogočajo pošteno konkurenco in onemogočajo »uhajanje ogljika« (selitev določenih industrijskih sektorjev iz Unije). A sporazum ne vsebuje nobenih določb glede razvoja trga z ogljikom.

So se pa razvite države zavezale, da bodo zagotovile nova in dodatna, zadostna ter vnaprej znana finančna sredstva, ki jih bodo države v razvoju lahko porabile za prilagoditev, pogoždovanje in zmanjšanje sečnje, razvoj in prenos tehnologij ter razvoj zmogljivosti (capacity building). V ta namen bodo v letih 2010–2012 zbrale 30 milijard ameriških dolarjev, nato pa se bo ta številka večala. V letu 2020 bo državam v razvoju namenjenih 100 milijard ameriških dolarjev. Da je bila ta zaveza sprejeta, pa so morale države v razvoju privoliti v transparentnost porabe sredstev. Tako bodo ohranile suverenost in bodo same nadzirale uresničevanje ciljev, vendar bodo morale ZN o tem poročati vsaki dve leti. Omogočen je neke vrste mednarodni nadzor.

Ogromno dela bo moralo biti še opravljenega. V prihodnosti se bo potrebno še pogajati ter pripraviti in izvajati ukrepe za zmanjšanje izpustov in prilagoditev na podnebne spremembe. V Evropski uniji pa bomo morali resno razmisliti o svoji pogajalski taktiki.

Dr. Romana Jordan Cizelj,
slovenska poslanka v EP, članica delegacije EP na konferenci COP15

